

Redegørelse for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets opfølgning på Energinets opdaterede planlægningsforudsætninger

Center

Center for el, vand og VE på land

Kontor

Kontor for el og sikkerhed

Dato

08-04-2025

J nr. 2025 - 1389

1. Indledning og sammenfatning

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har udarbejdet en redegørelse for, hvordan ministeriet fulgte op på, at Energinet orienterede ministeriet om, at Energinet besluttede at opdatere sine planlægningsforudsætninger for udbygning af elnetinfrastruktur.

Redegørelse indeholder baggrund om forløbet og en beskrivelse af tidslinjen fra, at Energinet i juni 2024 orienterer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om, at Energinet har igangsat arbejde med at opdatere forudsætningerne i anlægsporteføljen frem til, at der bliver indgået en politisk *Aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet* i december 2024. Redegørelsen fokuserer på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets, herunder klima-, energi- og forsyningsministerens, involvering i sagen.

Ministeriet konkluderer i nærværende redegørelse, at det har været ministerens ønske, at ordførerne skulle orienteres om de opdaterede prognoser i Energinet i forbindelse med forhandlingerne i december 2024. Det er ministeriets vurdering, at der som planlagt, og som godkendt af ministeren, skulle have indgået en specifik orientering om Energinets opdatering af prognoser for elinfrastrukturprojekter. Det er en fejl i ministeriet, at det ikke skete på et af to afsluttende forhandlingsmøder, hhv. d. 4. og 10. december. Ministeriet beklager overfor ministeren og Folketinget, at denne information ikke indgik i forhandlingsforløbet.

Ministeriet har taget initiativ til at skærpe de interne procedurer i ministeriet, så der ikke opstår lignende fejl igen. Samtidig vil ministeriet lære af sagen i forhold til at styrke ejerskabsvaretagelsen og tilsynet med Energinet.

Fsva. Energinets pressemeddelelse er denne ikke i perioden for redegørelsen forelagt for ministeren. På et møde mellem ministeriet og Energinet den 3. september bliver det aftalt, at den eksterne kommunikation i første omgang kun omhandler tarifstigninger i 2025, og at kommunikation om forsinkelser udskydes. Dette skyldes en række årsager, som er nærmere beskrevet i afsnit 3. Energinet træffer på den baggrund beslutning om at dele kom-

munikationen op. Orienteringen af de individuelle kunder skulle dog ske efter Energinets oprindelige plan. Der var enighed på mødet mellem Energinet og ministeriet om denne fremgangsmåde. Ministeren deltager ikke i drøftelserne med Energinet. Ministeren orienteres mundtligt og tilslutter sig fremgangsmåden.

Ultimo oktober har Energinet og ministeriet dialog om, hvorvidt der skal være en samlet offentlig kommunikation om Energinets opdatering af prognoser og afledte forsinkelser, idet Energinet har været i dialog med de berørte kunder. Energinet vurderer, at der ikke er behov herfor på baggrund af den gennemførte dialog med de berørte kunder. Energinet træffer på denne baggrund beslutning om ikke at udsende en pressemeddelelse. Ministeren har ikke været involveret i denne beslutning, men blev orienteret.

2. Baggrund

I det følgende redegøres der for:

- 2.1 Det generelle udfordringsbillede med hastighed i udbygning af elnettet
- 2.2 Energinets opdatering af prognoser for elinfrastrukturprojekter
- 2.3 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets varetagelse af ejerskabet af Energinet
- 2.4 Klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse af etablering af nye eltransmissionsnet og Energistyrelsens tilsyn
- 2.5 Faste kadencer for opsamling af information i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets arbejde

2.1 Det generelle udfordringsbillede med hastighed i udbygning af elnettet

Udfordringer med hastighed i udbygningen af elnettet er et kendt billede. Af regeringsgrundlaget *Ansvar for Danmark* fremgår, at regeringen ønsker at nedsætte en national energikrisestab (NEKST), som bl.a. skal "*Understøtte udbygning af elnettet de steder, hvor der allerede i dag er udfordringer med kapaciteten, og bidrage til, at udbygningen er på forkant med elforbruget og produktionen af strøm fra vedvarende energi.*"

Arbejdet med udbygning af elnettet har indebåret en række tiltag, *jf. boks 1*. Bl.a. fremsatte klima-, energi- og forsyningsministeren i april 2024 lovforslag om ændring af VE-loven, hvor udfordringer med hastigheden i administrative tilladelsesprocedurer er beskrevet. Lovforslaget implementerer VEIII-direktivets rammer for fremskyndelsesområder til net- og lagringsinfrastruktur. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at:

"En hurtigere omstilling til grøn energi er vejen ud af både klima- og energikriserne. Langvarige administrative tilladelsesprocedurer, herunder kompleksiteten i og varigheden af vurderingen af miljøvirkninger, er en af de

største hindringer for investeringer i projekter vedrørende vedvarende energi og den dertil knyttede infrastruktur. Strømlining af tilladelsesprocesserne til etablering, repowering og drift af anlæg til produktion af vedvarende energi og nødvendig net- og lagringsinfrastruktur, inklusive kortere tidsfrister for projekters miljøscreening er et værktøj til at sikre en øget hastighed i omstillingen. Lovforslaget understøtter dette mål ved at sikre, at EU-retsakter om fremme af energi fra vedvarende energikilder vil kunne implementeres hurtigt, effektivt og smidigt."

De politiske tiltag for at sikre hurtigere udbygning af elnettet, *jf. boks 1*, er igangsat af regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier. Hertil kommer tiltag fra Energinet, branchens øvrige aktører og deltagere i NEKST-arbejdsgruppen *Hurtigere udbygning af elnettet*.

Boks 1

Tiltag relateret til hurtigere netudbygning

Hurtigere netudbygning

- November 2023: NEKST *Hurtigere udbygning af elnettet* nedsættes.
- Juni 2024: Ændring af VE-lov vedtages. Giver mulighed for at kunne udpege fremskynelsesområder til elinfrastruktur og VE.
- August 2024: Ni delanbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppe *Hurtigere udbygning af elnettet* offentliggøres.
- December 2024: NEKST *Hurtigere udbygning af elnettet* fremlægger endelige anbefalinger.
- December 2024: Aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet:
 - Tre fremskynelsesområder til elinfrastruktur udpeges
 - Opfølgning på fire NEKST-anbefalinger, bl.a. ved at ligestille muligheder for ekspropriation, så de svarer til andre offentlige infrastrukturprojekter.

Økonomiske rammer for Energinet og elnetvirksomheder samt tiltag for VE-udbygning på land

- 2023 og 2024: Der indføres ny økonomisk regulering af Energinet for at sikre effektiv drift og ansvarlige investeringer.
- 2023: Tilskyndelse til samplacering: direkte linjer, geografisk differentierede forbrugstariffer og lokal kollektiv tarifiering indføres
- 2023: Med Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land indføres opmærksomhedszoner, der skal styrke kommunernes hensyn til Energinets udvidelser af transmissionsforbindelser.
- Juni 2024: Aftale om robuste rammer for netvirksomhedernes økonomi.

Kilde: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

I august 2024 var ministeriets indsats fokuseret på at følge op på NEKST-delanbefalinger og fremskynelsesområder til elinfrastruktur. Ordførerkredsen modtager d. 16. august en arbejdsplan for drøftelser i forligskredsen for andet halvår af 2024 fra ministeriet. Her fremgår et spor for elnettet, herunder opfølgning på anbefalinger fra NEKST *Hurtigere udbygning af elnettet*.

2.2 Energinets opdatering af prognoser for elinfrastrukturprojekter

Energinet opdaterede i sommeren 2024 sine planlægningsforudsætninger for deres igangværende elinfrastrukturprojekter i anlægsfasen med opdaterede estimater for tider og priser. I det følgende beskrives årsagen hertil, og hvad opdateringen i Energinet indebar.

Energinet oplevede over en periode en stadigt hyppigere frekvens af enkeltvise forsinkelser og afvigelser fra budget på anlægsprojekter. Derfor vurderede Energinet et behov for at opdatere prognoserne med seneste viden og erfaringer om især leveringstider og priser på komponenter samt sagsbehandlingstider på plan- og miljøtilladelser.

Energinet anvender betegnelsen *replanlægning*. I praksis er der tale om en prognoseændring, som skyldes, at Energinet har konstateret, at de *gennemsnitlige interne estimater*, som selskabet tidligere har lagt til grund, ikke længere afspejler virkeligheden i tilstrækkeligt omfang. Energinet opdaterer på den baggrund forventet afslutning på en række projekter, herunder 30 netkundeprojekter, som bliver forsinket i forhold til det tidligere forventede. Det bemærkes, at der i august 2024 ikke var lavet en individuel vurdering af de enkelte projekters forhold, men at prognoseændringen blev lavet ud fra såkaldte *normtider* for de kritiske faser i projektets tidsplan.

Energinet oplyser, at prognoserne opdateres løbende og derfor angiver et øjebliksbillede.

Energinet har oplyst, at opdateringen i sommeren 2024 omfattede 174 elinfrastrukturprojekter i anlægsfasen. Disse projekter omfatter Energinets netkundetilslutninger til transmissionsnettet på 132/150 kV og 400 kV samt reinvesteringer, forstærkninger og udbygning af 132/150 kV kabler og stationer.

De forsinkede projekter omfattede i august 2024 30 netkundeprojekter, hvor kunder bliver tilsluttet senere, end hvad de oprindeligt er stillet i udsigt, og 68 andre projekter, herunder reinvesteringer og netforstærkninger. Opdateringen omfattede ikke Energinets største, strategiske projekter, herunder fx energigøer, brintinfrastruktur og største elinfrastrukturprojekter på tværs af flere kommuner. Energinet begrundet dette med, at disse projekter har et særskilt monitoreringsspor.

Det øjebliksbillede, som opdateringen gav i august 2024, var en samlet prognose, der pegede på, at 78 af projekterne ville blive fordyret med i alt 3,6 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på 6 pct. af de samlede godkendte budgetter. Derudover pegede prognosen på, at 98 af projekterne ville blive forsinket med i gennemsnit 1,3 år, svarende til en gennemsnitlig forlængelse af projekttidsplaner på ca. 35 pct. ift. de senest godkendte tidsplaner.

Energinet oplyste, at de hidtidige tidsplaner i praksis havde vist sig at være et udtryk for "best case-betragtninger" for de enkelte projekter, og ikke matcher en realistisk prognose.

Energinet har oplyst, at de forventede fordyrelser i al væsentlighed skyldtes stigende markedspriser på entreprenørydelser og komponenter, der kommer af en markant stigning i efterspørgslen på komponenter til elinfrastruktur. Det bemærkes, at der er tale om en prognose for projekternes omkostninger, og at omkostninger til investeringer først får tarifmæssig effekt, når anlæg sættes i drift. Disse omkostningsstigninger vil derfor blive håndteret i de årlige tarifudmeldinger, som det f.eks. skete d. 12. september med Energinets pressemeddelelse.

Energinet har oplyst, at der er tre hovedårsager til de forventede forsinkelser. Den ene er længere leveringstider på komponenter. Årsagen er, at markedet ikke har kunnet følge med den markante stigning i efterspørgslen af komponenter til elinfrastruktur. Den anden er markant længere plan- og miljøprocesser. Særligt tager processer for miljøtilladelser længere tid. Den tredje er Energinets interne kapacitetspres. Energinets anlægsportefølje er vokset kraftigt de seneste år, hvilket har medført et stigende skalerings- og ressourcebehov.

Hertil igangsatte Energinet et internt arbejde med en række tiltag for at adressere hastighed og forsinkelser: 1) ny anskaffelsesstrategi med mulighed for tidligere indkøb, indkøb til lager og standardisering, 2) fremrykning af kritiske aktiviteter i projektfasen og 3) rekruttering og fastholdelse.

Energinet arbejdede fra september med at identificere mitigerende tiltag for de netkunder, som forventes berørt pba. prognoseændringen. De mitigerende tiltag var bl.a. midlertidige tilslutningsløsninger, indgåelse af aftaler om midlertidigt begrænset netadgang (dvs. indtil fuld kapacitet kan tilbydes), eller andre tilslutningssteder, hvor netkunden har kunnet blive koblet til nettet hurtigere. Energinet oplyste i efteråret 2024 til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at antallet af netkundeprojekter, der ville opleve konsekvenser som følge af replanlægningen, var gået fra 30 projekter, som oplyst til ministeriet i august, til 10 projekter ved hjælp af enten 1) mitigerende tiltag som fx midlertidige nettilslutninger, alternative tilslutningssteder og/eller midlertidig begrænset netadgang fra anvist tilslutningssted eller 2), at netkunden selv har ønsket senere idriftsættelse.

2.3 Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets varetagelse af ejerskabet af Energinet

Klima-, energi- og forsyningsministeren forvalter ejerskabet af Energinet. Som led i det statslige ejerskab udpeger ministeren medlemmer til bestyrelsen og fører et overordnet tilsyn med Energinet, herunder tager stilling til udviklingen i selskabet og reagerer, hvis udviklingen i selskabet tilsiger det.

Det følger af lov om Energinet, at ministeren har beføjelse til at træffe beslutning om ethvert forhold vedrørende Energinet med undtagelse af ansættelse og afskedigelse af direktionen. Det følger dog af Statens Ejerskabspolitik, at det statslige ejerskab skal udøves under respekt for bestyrelsens kompetence og det dertilhørende ansvar. Ejerskabet af Energinet varetages i overensstemmelse med selskabsloven og princippet om armlængde mellem ejer og bestyrelse. Dermed hverken kan eller bør ministeren påtage sig den faktiske ledelse af Energinet.

Klima-, energi- og forsyningsministeren udøver sine beføjelser over for Energinet ved at fremsende skriftlige meddelelser til bestyrelsens formand, jf. § 5, stk. 6, i lov om Energinet, og § 8 i Energinets vedtægter¹.

Forhåndsorientering af ministeren og møder mellem selskab og minister
§ 5, stk. 5, i lov om Energinet og § 13 i Energinets vedtægter forpligter bestyrelsen til at orientere klima-, energi- og forsyningsministeren om forhold, der er af væsentlig og/eller principiel betydning i forhold til Energinets og helejede datterselskabers virksomhed, herunder forhold som er af væsentlig og/eller principiel økonomisk, strategisk eller politisk betydning, således at ministeren kan varetage statens ejerinteresser.

Som beskrevet i Statens Ejerskabspolitik kan der i statslige selskaber fra tid til anden opstå situationer, hvor ejerministeren skal orienteres, inden en beslutning træffes eller information offentliggøres. For det første kan det i visse situationer være nødvendigt, at ministeren har anledning til at forberede sig, inden information offentliggøres. For det andet kan der være situationer, hvor det vil være påkrævet, at ministeren har mulighed for at tage stilling og indgå i en eventuel drøftelse med selskabets bestyrelse samt at sikre, at der er parlamentarisk dækning for de påtænkte dispositioner eller lignende. I eneejede statslige selskaber skal orienteringen af ejerministeren følge et "ingen overraskelser"-princip. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet modtager ca. 20-30 af disse orienteringer fra Energinet årligt.

Ministeren er forpligtet til at orientere Folketinget rettidigt og fyldestgørende om forhold, der har betydning for Folketingets arbejde og kontrolfunktion.

¹ (<https://energinet.dk/om-os/organisation/formaal/>).

Pligten følger af både ministeransvarlighedsloven og de parlamentariske grundprincipper om Folketingets kontrol med regeringen.

I praksis beror det på en konkret vurdering fra sag til sag, hvornår en orientering er rettidig og fyldestgørende. Energinets ikke-overraskelsesorienteringer til ministeriet har til formål at sikre, at ministeriet er informeret om forhold af væsentlig og/eller principiel økonomisk, strategisk eller politisk betydning. Orienteringerne kan imidlertid også bestå af information, der primært håndteres administrativt og derfor ikke nødvendigvis videreformidles til ministeren. Det kan dreje sig om tekniske eller driftsrelaterede oplysninger, som vurderes at være af begrænset politisk betydning, eller som ikke umiddelbart kræver politisk stillingtagen.

Orienteringerne udløser ikke i sig en pligt for ministeren til at orientere Folketinget. Det vil bero på en konkret vurdering og afhænger bl.a. af sagens karakter, væsentlighed, hastighed og politiske relevans. I praksis må det vurderes, om Folketinget har fået nødvendige oplysninger i rette tid, herunder i forbindelse med forhandlingsforløb, til at kunne varetage sin kontrolfunktion effektivt, og om informationerne er tilstrækkeligt klare, dækkende og præcise.

Det er ministeriets ansvar at foretage en konkret vurdering af, om informationen har betydning for Folketingets mulighed for at føre kontrol og bør videreformidles.

Som videre beskrevet i Statens Ejerskabspolitik, er et vigtigt led i det aktive ejerskab effektiv kommunikation mellem ejerminister og selskab. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet afholder regelmæssige møder med bestyrelsens formand, hvoraf klima-, energi- og forsyningsministeren deltager én gang om året. Ministeren kan herudover indkalde til ad hoc møder, når ministeren finder det hensigtsmæssigt, eller efter anmodning fra bestyrelsesformanden eller revisor med angivelse af et bestemt emne, *jf. § 12 i Energinets vedtægter*. Ministeren afholder som udgangspunkt et møde med Energinets bestyrelse efter hver bestyrelsesudpegning. Endvidere afholdes der løbende møder mellem Energinet og ministeriets embedsmænd. Nogle møder afvikles ad hoc, når et specifikt behov opstår, mens andre følger en fast kadence.

Energistyrelsen fører tilsyn med Energinets netplanlægning og har løbende tilsynsmøder med Energinet herom. Der holdes møder om både Energinets projekt-portefølje og møder om konkrete problemstillinger i relation til eltransmissionsnettet. Større investeringer i eltransmissionsnettet godkendes desuden enkeltvis efter § 4 i lov om Energinet, *jf. nedenfor*.

2.4 Energistyrelsens tilsyn og klima-, energi- og forsyningsministerens godkendelse af etablering af nye eltransmissionsnet

Det følger af § 4, stk. 3, i lov om Energinet, at etablering af nye eltransmissionsnet kræver godkendelse fra ministeren. Bestemmelsen er nærmere udmøntet i bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed², hvor det bl.a. fremgår, at Energinet skal ansøge om godkendelse af anlægsprojekter, som har en væsentlig betydning for nettet mv., større modningsprojekter og indmeldelse af PCI-projekter (projekter af fælles interesse for den europæiske infrastruktur).

§ 4-godkendelsen kan ledsages af vilkår. Der indsættes efter fast praksis et vilkår om, at væsentlige ændringer i projektet kræver fornyet godkendelse. Dette gælder dog også som følge af den almindelige forvaltningsret.

Inden ministeren træffer endelig afgørelse vedrørende en § 4-ansøgning, skal projekter med anlægsomkostninger på over 1 mia. kr. eller projekter vedrørende udbygning i relation til sammenkoblingslinjer forelægges for et udvalg nedsat af Folketinget. Væsentlige ændringer af et projekt kan udløse krav om fornyet godkendelse og dermed fornyet inddragelse af Folketinget, alt efter karakteren af projektet. Inddragelsen af Folketinget vil i sådanne situationer ske, når der foreligger udkast til en fornyet § 4-godkendelse af de enkelte projekter.

Energistyrelsens igangsatte tilsynsarbejde

Energinet orientering fra august 2024 til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om fordyrelser og forsinkelser af en lang række projekter (den såkaldte "replanlægning"), medførte, at Energistyrelsen i regi af det generelle tilsyn med Energinets netplanlægning igangsatte dialog med Energinet om de konkrete oplysninger og efterspurgte yderligere oplysninger om alle de involverede anlægsprojekter, herunder nærmere oplysninger om årsager og konsekvenser, hvilket er nærmere beskrevet i bilag 1.

Energistyrelsens intensiverede tilsynsarbejde med de meddelte forsinkelser og fordyrelser indebærer, at Energistyrelsen har forholdt sig til projektliste med væsentlige ændringer i økonomi, tidshorisont og rammer for etableringsprojekter. Det drejer sig både om projekter, der tidligere har været godkendt efter § 4 i lov om Energinet, men også for mindre projekter, der ud fra nyeste prognoser eventuelt kunne udløse behov for § 4-godkendelse som følge af beløbsgrænserne for ministerens godkendelse, *jf. systemansvarsbekendtgørelsen*.

² Bekendtgørelse nr. 1358 af 24. november 2023 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

Energistyrelsens opfølgende tilsynsarbejde pågår fortsat og er nærmere beskrevet i *bilag 1*. Heri fremgår det blandt andet, at Energistyrelsen forventer, at to af projekterne, der som opfølgning på tilsynet er indkaldt til en fornyet godkendelse, er projekter, der tidligere har været forelagt Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget. Udvalget vil derfor blive orienteret om ændringerne i de to projekter, samt forelagt et yderligere projekt, der ikke tidligere har været forelagt udvalget, men hvor Energistyrelsen forventer, at ændringerne vil overstige et budget på 1 mia. kr., jf. grænsen for forelæggelse beskrevet ovenfor. Energistyrelsen oplyser at det samlede intensiverede tilsynsarbejde, som følge af prognoseændringerne pågår og ikke er afsluttet.

2.5 Faste kadencer for opsamling af information i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets arbejde

Ministeriet følger faste kadencer for opdatering af klimafremskrivninger, opgørelse af elforsyningssikkerhed mv. og laver ikke løbende justeringer, hver gang ministeriet modtager ny information så som Energinets opdaterede prognoser. Nedenfor er disse beskrevet samt den fastlagte proces for at orientere til Folketinget.

Ministeriet har på VE- og energiområdet faste processer for, hvordan ministeriet indarbejder justerede forudsætninger i forskellige fremskrivninger.

I forhold til opdaterede prognoser kan det særligt være i forhold til VE-mål og forsyningssikkerhed, at ændrede forudsætninger kan have en effekt.

Klimafremskrivning

I den årlige klimafremskrivning vurderer ministeriet udbygningen af VE. Der tages generelt højde for risici, der modvirker eller forsinker projekters realisering.

Det følger af klimaloven, at der efter en fast kadence udarbejdes en årlig klimastatus og -fremskrivning. Denne oversendes endvidere til Folketinget i forbindelse med høring, og når den er endelig. Klimastatus og -fremskrivning 2025 (KF25) offentliggøres i april 2025.

I klimaprogrammet giver klima-, energi- og forsyningsministeren årligt i september sin vurdering af, om det kan anskueliggøres, at klimalovens mål nås, eller om handlepligten indtræder. Endvidere skal klima-, energi- og forsyningsministeren, i henhold til klimaloven, udarbejde en redegørelse til Folketinget om effekterne af den samlede klimapolitik, når klimaprogrammet er offentliggjort og efter indgåelse af den årlige aftale om finansloven (typisk i december).

Energinets prognose fra august 2024 var, at forsinkelserne kunne medføre, at nettilslutningen af 1-2 GW VE bliver udskudt til 2030 eller derefter. Det er

ministeriets vurdering, at eventuelle forsinkelser af nettilslutningen af 1-2 GW VE ikke påvirker klimamålet i 2030.

Det er vurderingen, at i forhold til ambitionen om at skabe rammevilkår, der kan muliggøre en firedobling af elproduktionen fra VE på land kan Energinets udskydelser af nettilslutning påvirke mankoen hertil. I hvilket omfang er dog behæftet med væsentlig usikkerhed. I forbindelse med svar på KEF alm. del spm. 194 af 18. marts 2025, er det opgjort, at 1-2 GW med visse forbehold kan sidestilles med 1,4 til 2,8 TWh. Mankoen til firedoblingen blev i Klimastatus og -fremskrivning 2024 skønnet til 10,4 TWh og opdateres til april i Klimastatus og -fremskrivning 2025. Vurderingen er under forudsætning af, at samtlige projekter ville være gennemført. Ministeriet vurderer, at dette sjældent er tilfældet, da VE-projekter generelt er forbundet med usikkerhed, som kan påvirke bl.a. nettilslutning eller udskyde projekter.

Elforsyningssikkerhed

Energinet udarbejder årligt en redegørelse for elforsyningssikkerhed, og klima-, energi- og forsyningsministeren udmelder årligt og senest d. 15. februar hvert år niveauet for elforsyningssikkerhed. Der oversendes i den forbindelse en orientering til Folketinget. Energinet medtager eventuelle konsekvenser forbundet med forsinkelserne i denne forbindelse.

3. Tidsforløbet omkring Energinets opdaterede planlægningsforudsætninger

Tidsperioden, der beskrives i nærværende redegørelse, dækker fra Energinet i juni 2024 orienterer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet om, at Energinet har igangsat arbejde med at opdatere forudsætningerne i anlægsporfølgen, til der blev indgået en politisk aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet i december 2024.

Forløbet består af tre gennemgående emner, som behandles i redegørelsen:

- Orientering af ministeriet og faglig udbring.
- Ministeriets dialog med Energinet om kontakt til berørte aktører og såkaldte mitigerende tiltag i Energinet.
- Det politiske forhandlingsforløb.

3.1 Orientering af ministeriet og faglig udbring

Afsnittet vedrører forløbet fra, at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet orienteres i **juni 2024**, til at der udsendes en pressemeddelelse om Energinets tariffer for 2025 **d. 12. september 2024**.

Energinet orienterer **d. 24. juni** mundtligt embedsmænd i ministeriet og Energistyrelsen på et overordnet niveau om, at selskabet har igangsat et in-

ternt arbejde, hvor selskabet skal opdatere forudsætningerne i anlægspor-
teføljen for elinfrastruktur. Mødet er uden dagsorden, og der deles ikke kon-
krete data.

D. 19. august orienterer Energinet mundtligt embedsmænd i ministeriet om,
at opdateringen af forudsætningerne gav en samlet prognose om en række
forsinkelser og fordyrelser i anlægsporporteføljen for elinfrastruktur. Emnet er
ikke et særskilt dagsordenspunkt.

På et opfølgende møde **d. 20. august** uddyber Energinet over for ministe-
riet den foreløbige vurdering af omfanget, bl.a. vedrørende antal projekter
og afvigelser fra budget. Det bemærkes, at ministeriet løbende, som en del
af ejerskabsvaretagelsen, er blevet orienteret om, at Energinet *generelt* op-
lever forsinkelser og fordyrelser i deres portefølje.

Ministeriet udarbejder på den baggrund et kort foreløbigt skriftligt beredskab
til klima-, energi- og forsyningsministeren forud for et møde med Energinet
d. 22. august. Dette beredskab er ministeriets umiddelbare beskrivelse af
sagen baseret på den indledende dialog, ministeriet har haft med Energi-
net. Dette er første skriftlige orientering af ministeren om sagen. Energinets
opdatering af prognoser var ikke på dagsorden for mødet, men på mødet
orienterer Energinet klima-, energi- og forsyningsministeren om prognosen
om forsinkelser og fordyrelser i anlægsporporteføljen mundtligt.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet modtager **d. 28. august** to for-
håndsorienteringer fra Energinet, der varsler om henholdsvis forsinkelser og
fordyrelser i Energinets anlægsporportefølje. Det er i tråd med selskabets ori-
enteringspligt og eksisterende praksis for forhåndsorientering af departe-
mentet, at man på den vis orienteres om forhold relateret til Energinets for-
retning og drift, *jf. afsnit 2.3*. Disse forelægges for ministeren samme dag.

Ministeriet modtager endvidere en vurdering af konsekvenser **d. 29. august**
i form af et notatudkast fra Energinet, som beskriver den gennemførte op-
datering af prognoserne, baggrunden herfor, konsekvenserne heraf samt
mitigerende tiltag. Det er det samme notatudkast, som Folketinget også ef-
ter forespørgsel har modtaget ved svar på KEF alm. del spm. 172 af 18.
marts 2025. Dette notat forelægges ministeren d. 3. september, *jf. neden-
for*.

Energinet benævner notatudkastet "Replanlægning og konsekvenser for
anlægsporporteføljen". I praksis er der tale om en prognoseændring i Energi-
net, *jf. afsnit 2.2*. Energinet har konstateret, at de gennemsnitlige estimerer,
de har lagt til grund, ikke længere afspejler virkeligheden og har på den
baggrund opdateret forventet afslutning på en række projekter, som forven-

tes forsinket i forhold til det tilslutningstidspunkt, kunden er blevet stillet i udsigt. Herudover beskriver notatudkastet forventede omkostningsstigninger og tariffstigninger for 2025.

Op til og efter modtagelsen af disse orienteringer fra Energinet har ministeriet en række faglige spørgsmål. Det drejer sig bl.a. om, hvilke konsekvenser forsinkelserne og fordyrelserne har for kunderne, for havvind og VE-mål mv. Spørgsmålene sendes til Energinet. Denne viden er vigtig ift. ministeriets arbejde på en række områder.

Af forhåndsorienteringerne fra Energinet fremgår det, at Energinet vil kommunikere eksternt om både forsinkelserne og fordyrelser, og at presseudmelding i begge sager koordineres mellem Energinets og ministeriets presseafdelinger.

D. 30. august modtager ministeriets presseafdeling et udkast til pressemeddelelse fra Energinet om forsinkelser. Det fremgår af mailen, at Energinet forventer at udsende pressemeddelelse d. 6. september om både forsinkelser og tariffer. Ministeriet svarer ikke på henvendelsen.

I ministeriet bliver der arbejdet efter, at energiforligskredsen skal orienteres om Energinets forsinkelser og tariffstigninger forud for, at Energinet offentliggør pressemeddelelsen. **Den 3. september** godkender ministeren om formiddagen, at energiforligskredsen orienteres på møde d. 4. september. Som beskrevet ovenfor, indgår Energinets notatudkast, som ministeriet modtog d. 29. august, i den sag, ministeren godkender.

Samme dag (**d. 3. september**), som ministeren godkender, at energiforligskredsen skal orienteres den 4. september, bliver det på et møde om eftermiddagen mellem ministeriet og Energinet drøftet, hvilke dele af sagen, der indeholder eksterne bindinger i form af deadlines, der skal overholdes. Ministeriet spurgte om det kunne lade sig gøre at dele udmeldingen op, således at udmeldingen om nye tariffer og den direkte kommunikation til berørte kunder skete umiddelbart, og at en bredere udmelding om prognoseopdateringerne udskydes. Energinet bekræftede at det var en mulighed.

Den del af sagen, der handler om tariffstigninger, haster, idet tariffer meldes ud på årlig basis, og stigningerne skulle træde i kraft 1. januar 2025. Den anden del af sagen, der handler om forsinkelserne, har ikke en ekstern deadline, udover at kunderne, der er berørt, skal have den information, der er relevant for deres konkrete projekter. Derfor bliver det på mødet mellem ministeriet og Energinet aftalt, at den eksterne kommunikation i første omgang kun omhandler tariffstigninger i 2025, og at kommunikation om forsinkelser afventer en nærmere faglig udboring, og arbejdet med tiltag rettet

mod hurtigere udbygning af elnettet. Energinet træffer på den baggrund beslutning om at dele kommunikationen op. Orienteringen af kunderne skulle dog ske efter Energinets oprindelige plan, idet de kunne have forretningsmæssige interesser i forsinkelserne. Der var på mødet enighed mellem Energinet og ministeriet om denne fremgangsmåde.

Ministeriets hensyn er i den forbindelse, at der er en række informationer i den orientering, Energinet har sendt, som ministeriet ønsker at trykteste og kende konsekvenserne af, inden man kan lægge dem til grund i ministeriets arbejde og kunne svare på eventuelle opfølgende spørgsmål. Ministeriet vurderer også, at oplysningerne kan have betydning for tværministerielle drøftelser om tiltag rettet mod hurtigere elnetudbygning.

Ministeren deltager ikke i drøftelserne med Energinet, men orienteres om at kommunikation om forsinkelser afventer faglig udboring, at forsinkelserne kan adskilles fra tariffstigninger og arbejdet med tiltag rettet mod hurtigere udbygning af elnettet, hvorfor emnet ikke behandles på møde i energiforligskredsen d. 4. september. Ministeren orienteres mundtligt og tilslutter sig fremgangsmåden.

Energinet udsender **d. 12. september** pressemeddelelse om tariffer for 2025. Parallelt hermed oversender ministeriet en skriftlig orientering til energiforligskredsen om tariffstigningerne. Energinet deltager på møde i energiforligskredsen **d. 17. september**, hvor selskabet forklarer tariffstigningerne for 2025.

Ministeriet modtager i den forbindelse d. 4. oktober otte udvalgsspørgsmål om tariffer (KEF alm. del – spm.3-10), som blev besvaret hhv. 30. oktober, 31. oktober og 1. november.

3.2 Ministeriets dialog med Energinet om kontakt til berørte aktører og såkaldte mitigerende tiltag i Energinet

I det følgende beskrives forløbet fra, at kommunikation om tariffstigninger bliver adskilt fra kommunikation om forsinkelser, til der er forhandlingsmøder om tiltag til at fremme hurtigere udbygning af elnettet.

Ministeriet er allerede i gang med en sag om udpegning af fremskyndelsesområder for elnet, og ministeriet påbegynder nu arbejdet med en sag, der beskriver Energinets prognoseopdateringer samt løsninger, der var på tegnebrættet på daværende tidspunkt fra NEKST-arbejdsgruppen. Ministeriet vurderer, at energiforligskredsen skal orienteres om forsinkelserne i sammenhæng med stillingtagen til politiske tiltag.

Der var således to tiltag, der skal fremme hastigheden i udbygningen af elnettet:

- Udpegning af fremskyndelsesområder for elinfrastruktur, hvilket var en implementering af den lov om implementering af VEIII-direktivet, som Folketinget vedtog i juni 2024. Loven giver bl.a. hjemmel til gennemførelsen af fremskyndelsesområder.
- Stillingtagen til delanbefalingerne, som NEKST-arbejdsgruppen *Hurtigere udbygning af elnettet* havde afleveret i august 2024.

Det var fortsat ministeriets plan, at ordførerkredsen skulle orienteres om forsinkelserne i Energinet i de efterfølgende forhandlinger. En sådan plan godkender ministeren **d. 16. september**. Heri fremgår det også, at Energinet skal kommunikere eksternt, når forligskredsen er orienteret. Det er på daværende tidspunkt ministeriets forventning, at dette vil kunne ske på et første forhandlingsmøde d. 9. oktober 2024.

Ministeriets arbejde med løsninger i form af NEKST-tiltag pågår imidlertid frem til, at der afholdes forhandlingsmøde d. 4. december, hvor klima-, energi- og forsyningsministeren præsenterer regeringens forslag til at følge op på delanbefalinger fra NEKST og fremskyndelsesområder til elinfrastruktur.

Dette medfører, at orienteringen ikke finder sted 9. oktober. Det er stadig ministeriets plan, at forligskredsen skal orienteres i forbindelse med forhandlingerne, når løsninger er færdigudarbejdet. Ministeren godkender i forbindelse med mødemateriale, der bliver anvendt til et møde i energiforligskredsen d. **23. oktober**, at orienteringen forventes at ske på et kommende forhandlingsmøde. På forligskredsmødet, der blev afholdt d. 23. oktober, orienteres alene kort, under eventuelt, om, at der forventes et kommende forhandlingsforløb om hurtigere elnetudbygning.

I den mellemliggende periode fra august frem mod forhandlingsmøde d. 4. december arbejder Energinet videre med de mitigerende tiltag bl.a. ved at lave midlertidige tilslutninger, hvilket medfører, at antallet af netkunde projekter, der vil opleve forsinkelser, reduceres til 10 fra de oprindelige 30, som blev beskrevet i notatudkastet fra august. Energinet oplyser, at de på dette tidspunkt havde haft kontakt til alle de resterende berørte netkunder.

Der igangsættes i denne mellemliggende periode også et intensiveret tilsynsarbejde i Energistyrelsen, hvor Energistyrelsen genbesøger de berørte projekter, der tidligere er myndighedsgodkendt jf. afsnit 2.4 og bilag 1.

Energinet og ministeriet har ultimo oktober dialog om, hvorvidt der stadig skal være en samlet offentlig kommunikation om Energinets opdatering af prognoser og afledte forsinkelser, idet Energinet har været i dialog med de berørte kunder. Energinet vurderer at der ikke er behov herfor på baggrund

af den gennemførte dialog med de berørte kunder. Energinet træffer på denne baggrund beslutning om ikke at udsende en pressemeddelelse.

Ministeriet noterer sig, at Energinet offentligt har meldt ud i forbindelse med pressedækning af sagen, at Energinets ledelse traf beslutningen om i første omgang at udskyde pressemeddelelsen. I sidste ende valgte Energinet ikke at udsende pressemeddelelsen, men i stedet at fortælle om udskydelserne i en artikel i Energinets Årsmagasin, der blev offentliggjort d. 17. marts 2025³.

I forbindelse med drøftelser med ministeren bliver det d. **29. oktober** bekræftet, at orienteringen skal ske på et kommende forhandlingsmøde.

3.3 Det politiske forhandlingsforløb

Ordførerkredsen modtager d. **16. august** en arbejdsplan for drøftelser i forligskredsen for andet halvår af 2024 fra ministeriet. Her fremgår et spor for elnettet, herunder opfølgning på anbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppen for elnet.

Der bliver afholdt i alt fire forhandlingsmøder om udbygning af elnettet fra d. 5. november frem mod, at den politiske aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet indgås den 20. december.

På forhandlingsmøde **d. 5. november** gennemgår Energinet udpegning af de fremskynelsesområder, som foreslås af regeringen, og sammenhæng til Energinets langsigtede udviklingsplan (LUP), som beskriver udbygning af infrastrukturen frem til 2050. Heri indgår ikke håndtering af NEKST-delanbefalinger eller den specifikke information vedrørende Energinets prognoseændringer.

Herudover giver ministeriet en status på andre igangsatte initiativer, bl.a. NEKST-arbejdsgruppens delanbefalinger fra august.

KEF-udvalget arrangerer desuden et åbent ekspertmøde om udbygning af elnettet, som finder sted d. **7. november**, hvor Energinet også deltager.

På forhandlingsmøde **d. 27. november** deltager forperson for NEKST Kristina Lee, som præsenterer de samlede anbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppen, som offentliggøres d. 2. december 2024.

Kristina Lees præsentation omhandlede behovet for hurtigere netudbygning og de tidskrævende processer forbundet hermed. Præsentationen berører

³ <https://energinet.dk/om-publikationer/publikationer/arsmagasin-2025/>

bl.a., at hastigheden udfordres af et bredt aktørlandskab og mange myndighedsprocesser, men også af aktør-, borger- og miljøhensyn og pressede forsyningskæder.

På forhandlingsmøde d. **4. december** præsenteres kredsen for tiltag, der skal følge op på delanbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppen Hurtigere udbygning af elnettet.

På forhandlingsmøde **d. 10. december** bliver *Udkast til politisk aftale om fremskyndelsesområder og opfølgning på NEKST-delanbefalinger* gennemgået med partier for at afsøge politisk opbakning.

D. 20. december indgås *Aftale om hurtigere og mere effektiv udbygning af elnettet indgås med Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre.*

Rammen for de politiske forhandlinger er derfor det generelle udfordringsbillede omkring den langsommelige udbygning af elnettet. For at fremskynde hastigheden omhandler aftalen både netfremskyndelsesområder og opfølgning på delanbefalinger fra NEKST-arbejdsgruppen om hurtigere udbygning af elnettet.

Ministeriet konkluderer i nærværende redegørelse, at det har været ministerens ønske, at ordførerne skulle orienteres om de opdaterede prognoser i Energinet i forbindelse med forhandlingerne i december 2024. Det er ministeriets vurdering, at der som planlagt, og som godkendt af ministeren, skulle have indgået en specifik orientering om Energinets opdatering af prognoser for elinfrastrukturprojekter. Det er en fejl i ministeriet, at det ikke skete på et af to afsluttende forhandlingsmøder, hhv. d. 4. og 10. december. Ministeriet beklager overfor ministeren og Folketinget, at denne information ikke indgik i forhandlingsforløbet.

Ministeriet har taget initiativ til at skærpe de interne procedurer i ministeriet, så der ikke opstår lignende fejl igen. Samtidig vil ministeriet lære af sagen i forhold at styrke ejerskabsvaretagelsen og tilsynet med Energinet.